Aktualności 2021-2027

To już trzecia perspektywa unijna, która w pełni będzie zarządzana przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Tym razem Wielkopolska będzie miała do dyspozycji 2 154 405 816 euro. Kwota ta uwzględnia trzy źródła finansowania programu: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (1 251 999 208 euro) i Europejski Fundusz Społeczny (487 598 161 euro) oraz wspomniany Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (około 414 808 447 euro), który jest dedykowany Wielkopolsce Wschodniej.

" - Bez wątpienia to ogromne wyzwanie dla nas, a jednocześnie szczęśliwy moment, bo możemy ogłosić pomyślne zakończenie negocjacji z Komisją Europejską – mówi Marszałek Marek Woźniak. Marszałek podkreślił, że nasz nowy regionalny program jest wymagający, a zarazem wyrafinowany i że będzie wymagał zarówno bardziej starannego przygotowania projektów, jak i większego wkładu własnego. – Wynika to z faktu, że postawiono przed nami zaawansowane cele, wpisujące się w innowacyjne rozwiązania, takie jak gospodarka w obiegu zamkniętym. Kładziemy silny nacisk na zeroemisyjność, ochronę klimatu, wszelkie kwestie dotyczące obniżania emisji dwutlenku węgla w naszej przestrzeni. Kolejnym ważnym elementem jest cyfryzacja, która usprawni gospodarkę i zwiększy efektywność pracy. Silny też jest komponent społeczny, a w jego ramach interwencje w sfery edukacji, zdrowia czy kultury. To filary naszego programu regionalnego – zaznacza Marszałek i dodaje -

> *w kontekście szeroko zakrojonych konsultacji społecznych - że po raz pierwszy rola społeczności lokalnych z myślą o rozwoju całego regionu jest tak mocno uwypuklona. "*

Budżet jest mniejszy o ponad 300 mln euro od tego, jakim dysponowaliśmy w perspektywie 2014-2020 (ok. 2,45 mld euro), ale znacznie wyższy niż w perspektywie 2007-2013 (ok. 1,6 mld euro).

- *Przed nami dużo pracy i ogromna szansa dla Wielkopolski. Jesteśmy regionem, który przez ostatnich kilkanaście lat bardzo dobrze się rozwijał, co potwierdzają wskaźniki PKB na głowę mieszkańca. Staliśmy się regionem przejściowym, czyli takim, który awansował w kategorii rozwojowej, stąd nieco niższa alokacja przekazana nam do dyspozycji. Ale taka jest zasada w Unii Europejskiej, że regiony, które lepiej sobie radzą, otrzymują mniejsze wsparcie* – zaznaczył Marszałek Marek Woźniak.

Wyższy poziom

> *" - Unijne inwestycje w spójność to nie tylko miliony euro. Ważniejsza jest poprawa życia milionów ludzi, a zwłaszcza 3,5 miliona mieszkańców waszego regionu – Wielkopolski – mówi Marc Lemaître, Dyrektor Generalny ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej z KE. "*

Od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej 18 lat temu, Wielkopolska zmieniła się przy wykorzystaniu funduszy polityki spójności. Liczby nie kłamią: regionalny PKB per capita w Wielkopolsce wzrósł z 54% średniej unijnej w 2004 r. do 83% w 2020 r., a regionalna stopa bezrobocia wynosi obecnie 2,7% i jest najniższą w Polsce oraz jedną z najniższych w Europie. Dobre wyniki gospodarcze sprawiły, że Wielkopolska wyszła z grona regionów słabiej rozwiniętych w Europie, a w latach 2021-2027 dołączyła do grona regionów w okresie przejściowym. Z tym również wiąże się fakt, że w nowym rozdaniu eurofunduszy beneficjenci będą musieli dołożyć do swoich projektów 30% wkładu własnego (dotychczas było to 15%).

To nie jedyne wyzwanie w perspektywie 2021-2022. KE zwraca uwagę, że w nowym programie regionalnym oczywiste podstawowe projekty infrastrukturalne (typu drogi czy kanalizacja) schodzą na dalszy plan.

- *Teraz oczekujemy, że przyszli wielkopolscy beneficjenci będą myśleć nieszablonowo. Jesteśmy przekonani, że wielkopolscy przedsiębiorcy, władze lokalne, organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni i gospodarczy będą siłą napędową zielonej i cyfrowej transformacji oraz będą przykładem do naśladowania dla innych polskich regionów* – dodaje Marc Lemaître.

Zielona

Filarem nowego programu będzie zielona transformacja. Unia Europejska zakłada osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku. W praktyce oznacza to, że do atmosfery nie będą emitowane gazy cieplarniane. Aby osiągnąć ten ambitny cel, państwa członkowskie będą ograniczać wydobycie węgla i zwiększać znaczenie OZE w bilansie energetycznym. Ma to umożliwić m.in. wsparcie w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST) na obszarze Wielkopolski Wschodniej (miasto Konin i powiaty: koniński, kolski, słupecki i turecki), gdzie cel neutralności klimatycznej zamierza się osiągnąć w 2040 roku.

Wielkopolska Wschodnia ma ambicje, aby stać się „laboratorium Europejskiego Zielonego Ładu” poprzez przejście od wydobycia i spalania węgla brunatnego do bezemisyjnej produkcji energii, poprzez wdrożenie energii odnawialnej i stworzenie Zielonej Doliny Wodoru.

- *Szybka zmiana, już rozpoczęta, ma znaczący wpływ na lokalną gospodarkę i rynek pracy* – mówi Maciej Sytek, Pełnomocnik Zarządu Województwa Wielkopolskiego ds. restrukturyzacji Wielkopolski Wschodniej. - *Ukierunkowane wsparcie z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji zapewni osobom najbardziej dotkniętym transformacją, w tym 2 tys. pracowników sektora wydobywczego w subregionie konińskim, ścieżkę reorientacji zawodowej. Mam nadzieję, że tworzenie zielonych miejsc pracy stanie się silnym atutem regionu i zmieni profil wielkopolskiego rynku pracy* – dodaje Maciej Sytek.

Także cała Wielkopolska dzięki wsparciu unijnemu planuje przejść na zrównoważony model gospodarczy. 501 mln euro z programu regionalnego jest przeznaczonych na inwestycje wpisujące się w Europejski Zielony Ład. Są to projekty związane z instalacją odnawialnych źródeł energii, poprawą efektywności energetycznej obiektów publicznych i prywatnych, promocją gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zrównoważonego transportu.

64% budżetu transportowego programu są przeznaczone na kolej, publiczny transport miejski i infrastrukturę rowerową. Z funduszy UE wkrótce zmodernizowana zostanie linia kolejowa łącząca Konin z Turkiem, powstanie w regionie 136 km dróg rowerowych i 39 zintegrowanych węzłów komunikacyjnych oraz zakupiony zostanie ekologiczny tabor transportu zbiorowego dla 7,7 tys. pasażerów.

Cyfrowo i bliżej obywatela

W nowej perspektywie równie ważna będzie cyfryzacja. Wiele wielkopolskich przedsiębiorstw otrzyma dofinansowanie na wsparcie w zakresie cyfryzacji i automatyzacji procesów biznesowych lub sprawienie, by były bardziej energooszczędne i dostosowane do gospodarki o obiegu zamkniętym. - *Skupienie się na innowacyjnych rozwiązaniach i modelach biznesowych pozwoli regionalnej gospodarce dorównać w przyszłości do europejskiej średniej* – zauważa Grzegorz Potrzebowski, dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej UMWW w Poznaniu.

Pandemia pokazała również, że cyfryzacja jest konieczna do sprawnego funkcjonowania urzędów, szkół i biznesu w sferze produkcyjnej i usługowej. Okazała się niezbędna, zarówno w życiu codziennym, jak i w pracy. Fundusze Europejskie odegrają na tym polu kluczową rolę.

Nie zapomina się w programie regionalnym o ludziach najsłabszych (seniorach, osobach z niepełnosprawnościami) i włączeniu społecznym (zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych). Ponadto, podkreśla się znaczenie dobrej jakości usług w środowiskach lokalnych (deinstytucjonalizacja). Istotną rolę w integracji społecznej odgrywają projekty z obszaru kultury, turystyki i rewitalizacji.

Pojawią się również odrębne działania na rzecz uchodźców. Przewiduje się utworzenie centrów kompleksowego wsparcia cudzoziemców, które będą świadczyć usługi z zakresu, m. in.: organizacji kursów języka polskiego i adaptacyjnych, wsparcia prawno-doradczego oraz psychologicznego, a nawet w zakresie adaptacji i integracji społeczno-kulturalnej ze społecznościami lokalnymi (np. zajęcia animacyjne i integracyjne dla dzieci i dorosłych). Katalog tych działań jest elastyczny i będzie uzależniony od bieżących potrzeb.

Nowością w programie będzie wspieranie inicjatyw lokalnych za pośrednictwem Lokalnych Grup Działania. W ten sposób umożliwi się społecznościom inicjowanie i realizację w sposób partycypacyjny działań rozwojowych odpowiadających na wyzwania społeczne, gospodarcze i środowiskowe danego obszaru. W podobny sposób (a więc oddolnie) będzie wdrażany instrument

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT). One nie są nowością w programie, ale zwiększenie ich liczby już tak. Oprócz działających ZIT-ów na terenie aglomeracji poznańskiej i kalisko-ostrowskiej, teraz dołączą ZIT-y w subregionie konińskim, leszczyńskim, gnieźnieńskim, pilskim i kolsko-tureckim.

Kiedy konkursy?

Pierwszych konkursów możemy spodziewać się najbliższej wiosny. Najszybciej aplikować będzie można o środki z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji. Konkursy będą skierowane na wsparcie przedsiębiorstw: inwestycje produkcyjne dla MŚP z terenu Wielkopolski Wschodniej.

Z puli FST będzie można aplikować w kolejnych kwartałach przyszłego roku, m. in. na zakup zeroemisyjnego taboru autobusowego, termomodernizację budynków użyteczności publicznej, edukację osób dorosłych, a także wsparcie kształcenia wyższego i zawodowego. Oddzielny konkurs adresowany będzie do PGW Wody Polskie na projekt związany z odbudową oraz zwiększeniem zasobów wodnych na obszarach zdegradowanych pod względem hydrologicznym.

Nie zabraknie konkursów dedykowanych całej Wielkopolsce. Te również ogłoszone zostaną najbliższej wiosny. Dotyczyć będą: ekonomii społecznej, edukacji, usług zdrowotnych - rehabilitacji dzieci, Centrów Usług Społecznych, teleopieki, pieczy zastępczej i adopcji. W drugim półroczu aplikować będzie można o pomoc dla cudzoziemców, edukację przedszkolną, a także usługi rozwojowe (Baza Usług Rozwojowych).

Pojawią się również konkursy na uruchomienie dwóch flagowych projektów edukacyjnych - „Czas zawodowców” i „Cyfrowa Szkoła”, obejmujących swoim zasięgiem całą Wielkopolskę.

Wiosną będzie można składać wnioski na dofinansowanie projektów z zakresu cyfryzacji usług publicznych, gospodarki wodno-ściekowej, natomiast jesienią m. in. na wsparcie przedszkoli czy transportu publicznego.

To na razie plan na konkursy. Szczegółowe informacje o naborach (konkretne daty, zasady, typy projektów) będą zawarte w harmonogramie naboru wniosków, obejmującym najbliższe 12 miesięcy.

Harmonogram będzie dostępny na stronie internetowej programu. Zgodnie z ustawą wdrożeniową pierwszy harmonogram naborów powinien być przyjęty nie później niż 6 miesięcy od daty zatwierdzenia programu przez Komisję Europejską.

Przebieg konferencji można obejrzeć z odtworzenia tutaj.

Prezentacje prelegentów (do pobrania):

Omówienie nowej perspektywy finansowej UE 2021-2027 (5.1 MB)

Pierwsze konkursy w perspektywie finansowej 2021-2027 EFRR (1 MB)

Warunki wsparcia i pierwsze konkursy Europejski Fundusz Społeczny Plus (937.6 KB)

Fundusz Sprawiedliwej Transformacji Transformacja Wielkopolski Wschodniej (506.2 KB)

Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (1.9 MB)